

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет романо-германської філології

Кафедра германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА (НІМЕЦЬКА МОВА)”

для студентів 2 курсу

спеціальності	035 Філологія
освітнього рівня	першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціалізації	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька
освітня програма	035.043.02 Мова і література (німецька)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136553
Початковий відділ
моніторингу якості освіти

Процедура № 0340/23
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціал)

« » 20 23

Київ – 2023/2024

Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет романо-германської філології

Кафедра германської філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«05» 09 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПРАКТИЧНА ГРАМАТИКА» (НІМЕЦЬКА МОВА)

для студентів II курсу

спеціальності: 035 Філологія

освітнього рівня: першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціалізації: 035.043 Германські мови і літератури (переклад включно) –
перша німецька

освітня програма: 035.043.02 Мова і література (німецька)

Київ - 2022

Розробники:

Льчук Ольга Андріївна, старший викладач кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Кадубовська Світлана Сергіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:

Льчук Ольга Андріївна, старший викладач кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Кадубовська Світлана Сергіївна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Горділова Тетяна Миколаївна, старший викладач кафедри германської філології Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології _____

Протокол від 26.08.2021р. № 1

Завідувач кафедри _____ (А.В.Гайдаш)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми (керівником проектної групи) 035.043.02 Мова і література (німецька) 11.06.2021р.

Гарант освітньої професійної програми

(керівник проектної групи) _____ (О.В.Шапочкіна)

Робочу програму перевірено 01.09.2021р.

Заступник директора _____ (Л.І.Заяць)

Пролонговано

на 2022/2023 н.р. Макс Р.Макашвілі, «1» 09 2022р., протокол № 1
 на 20___/20___ н.р. _____, «___» ___ 20___р., протокол № ___
 на 20___/20___ н.р. _____, «___» ___ 20___р., протокол № ___
 на 20___/20___ н.р. _____, «___» ___ 20___р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	німецька
Загальний обсяг кредитів/годин	3/90
Курс	2
Семестр	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	54
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	-
Форма семестрового контролю	іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є практичне оволодіння системою німецької мови, зокрема розвиток вмінь студентів використовувати широкий обсяг граматичних структур в усному та писемному мовленні з урахуванням комунікативної ситуації, що є необхідною передумовою для формування у студентів вмінь та навичок вільного володіння всіма видами мовленнєвої діяльності, формування у студентів лінгвістичної та комунікативної компетенції.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Практична граматики (німецька мова)» є:

теоретичні: дати студентам практичні знання щодо граматичної будови німецької мови, необхідні в професійній діяльності викладача;

практичні: розвинути в студентів навички граматично правильного мовлення в його усній та письмовій формі, необхідні для виявлення комунікативної компетенції в різних мовленнєвих ситуаціях; розвивати комунікативну міжкультурну компетенцію, навчити правильного стилістичного використання граматичних моделей; розширити рамки лінгвістичної та граматичної освіти,

опанувати не тільки граматичні норми німецької мови, але й деякі відхилення від норм.

Завдання навчальної дисципліни є формування наступних загальних компетентностей:

- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

та фахових компетентностей:

- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.
- Здатність до організації ділової комунікації
- Комунікативні компетенції:
 - Лексико-граматична компетентність передбачає: володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;
 - Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає: знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.
 - Інтеракційна компетентність передбачає: уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності;

Діяльність студентів у Центрах компетентностей

Участь студентів у Центрах компетентностей покликана сприяти оволодінню сучасною німецькою мовою на рівні незалежного користувача мови (B1), знаннями та вміннями використовувати основні лексичні, фразеологічні, фонетичні, словотвірні, морфологічні та синтаксичні норми сучасної німецької мови та включає такі види робіт, як перегляд німецькомовних фільмів та відео з наступним обговоренням, дискусія на основі прочитаних німецькомовних текстів та статей, захист презентацій, робота з мультимедійними комп'ютерними програмами, рольові ігри.

3. Результати навчання за дисципліною

На кінець проходження курсу передбачено такі результати навчання, а саме:

- Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
- Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
- Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
- Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію німецької мови і літератури, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- Характеризувати діалектні та соціальні різновиди німецької мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції німецької мови і літератури, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
- Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

- Володіти мовою фаху на рівні B2/C1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання;
- Застосовувати знання та вміння у перекладацькій практиці з використанням новітніх перекладознавчих теорій та їх інтерпретацій;
- Застосовувати теорії і володіти практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу, складати різні види планів для організації процесу навчання німецькою мовою, враховувати психолого- педагогічні основи навчального процесу у закладах та специфіку професійної педагогічної діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I.							
Артикль. Іменник.	4			4			
Прикметник. Прислівник.	4			4			
Займенник. Числівник.	4			4			
Прийменник.	2			2			
Дієслово. Часи.	4			4			
Керування дієслів. Стійкі іменниково-дієслівні словосполучення.	4			4			
Наказовий спосіб.	2			2			
Пасивний стан.	2			2			
Сполучник. Заперечення.	2			2			
Модульний контроль	2						
Разом за змістовим модулем	30			28			
Змістовий модуль II.							
Просте речення.	2			2			
Складносурядне речення.	4			4			
Складнопірядне речення.	4			4			
Партицип I та II	4			4			
Частка. Види та вживання.	4			4			
Кон'юнктив I	4			4			
Кон'юнктив II	4			4			
Модульний контроль	4			4			
Разом за змістовим модулем	30			26			
Семестровий контроль	30						
Разом за начальним планом	90			54			

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Морфологія

Практичне заняття № 1 (2 год.)

Тема: Артикль. Artikel. Іменник. Nomen.

План

1. Правила: форми та функції артикля.
2. Практичні вправи: використання різних видів артикля.
3. Правила: форми іменника у різних відмінках та у множині.
4. Практичні вправи: закінчення іменника у різних відмінках
5. Практичні вправи: закінчення іменника у множині.
6. Практичні вправи: артикль складних іменників.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch: für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 2 (2 год.)

Тема: Артикль. Artikel. Іменник. Nomen.

План

1. Практичні вправи: вживання артикля.
2. Правила: типи відмінювання іменника.
3. Правила: утворення множини іменника. Складні іменники.
4. Практичні вправи: закінчення іменника у різних відмінках
5. Практичні вправи: закінчення іменника у множині.
6. Практичні вправи: артикль складних іменників.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch: für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 3 (2 год.)

Тема: Прикметник. Adjektiv.

План

1. Правила: форми прикметника.
2. Практичні вправи: вживання прикметника у різних функціях.
3. Практичні вправи: використання прикметника у різних відмінках.
4. Практичні вправи: вживання прикметника з прийменниками.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 4 (2 год.)

Тема: Прикметник. Adjektiv. Прислівник. Adverb.

План

1. Правила: ступені порівняння прикметника і прислівника.
2. Практичні вправи: вживання прикметника у різних функціях.
3. Практичні вправи: використання прикметника у різних відмінках.
4. Практичні вправи: вживання прикметника з прийменниками.
5. Правила: види прислівника.
6. Практичні вправи: використання різних видів прислівника у реченні.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 5 (2 год.)

Тема: Займенник. Pronomen.

План

1. Правила: форми та функції займенника.
2. Практичні вправи: використання займенника у різних відмінках.
3. Практичні вправи: порядок розташування займенників у реченні.
4. Практичні вправи: використання різних видів займенника.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 6 (2 год.)

Тема: Займенникові прислівники. Adverbialpronomen. Числівник. Zahlwort.

План

1. Правила: займенникові прислівники
2. Практичні вправи: використання займенникових прислівників.

3. Правила: форми та види числівника.
4. Практичні вправи: використання числівника.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 7 (2 год.)

Тема: Прийменник. Präposition.

План

1. Правила: форми та види прийменника.
2. Практичні вправи: використання прийменника з різними відмінками.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 8 (2 год.)

Тема: Дієслово. Теперішній час. Verb. Präsens. Майбутній час. Futur.

План

1. Правила: форми та функції теперішнього часу.
2. Практичні вправи: слабкі та сильні дієслова, відокремлювані та невідокремлювані дієслова у теперішньому часі.
3. Правила: форми та функції майбутнього часу.
4. Практичні вправи: вживання теперішнього часу.
5. Практичні вправи: допоміжне дієслово у майбутньому часі.
6. Практичні вправи: майбутній час Futur I чи Futur II?
7. Практичні вправи: модальні значення Futur I.
8. Практичні вправи: модальні значення Futur II.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 9 (2 год.)

Тема: Дієслово. Минулий час. Verb. Präteritum. Минулий час. Минулий час. Perfekt. Plusquamperfekt.

План

1. Правила: форми та функції минулого часу.
2. Правила: допоміжні дієслова у минулому часі.
3. Правила: слабкі та сильні дієслова, відокремлювані та невідокремлювані дієслова у минулому часі.
4. Практичні вправи: слабкі та сильні дієслова, відокремлювані та невідокремлювані дієслова у минулому часі.
5. Практичні вправи: минулий час у реченнях з nachdem.
6. Практичні вправи: минулий час Perfekt чи Plusquamperfekt?

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 10 (2 год.)

Тема: Керування дієслів. Стійкі іменниково-дієслівні словосполучення.

План

1. Правила: Керування дієслів: стійкі дієслівно-прийменникові сполучення. Особливості та вживання.
2. Практичні вправи: Керування дієслів: стійкі дієслівно-прийменникові сполучення. Особливості та вживання

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 11 (2 год.)

Тема: Керування дієслів. Стійкі іменниково-дієслівні словосполучення.

План

1. Правила: Стійкі іменниково-дієслівні словосполучення. Особливості та вживання.
2. Практичні вправи: Стійкі іменниково-дієслівні словосполучення. Особливості та вживання.

Практичне заняття № 12 (2 год.) Тема: Наказовий спосіб. Imperativ.*План*

1. Правила: форми та функції наказового способу.
2. Практичні вправи: слабкі та сильні дієслова, відокремлювані та невідокремлювані дієслова у наказовому способі.
3. Практичні вправи: du-Form, Sie-Form та ihr-Form наказового способу.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 13 (2 год.)

Тема: Дієслово. Пасивний стан. Verb. Passiv.

Відокремлюване та невідокремлюване дієслово. Trennbares und untrennbares Verb.

План

1. Правила: часові форми та функції пасивного стану.
2. Практичні вправи: пасивний стан результату дії та безособовий пасив.
3. Практичні вправи: часові форми пасиву процесу.
4. Практичні вправи: пасивний стан з модальними дієсловами.
5. Практичні вправи: прийменник в пасивному стані.
6. Правила: відокремлювані та невідокремлювані префікси дієслів, вживання цих дієслів у різних формах.
7. Практичні вправи: побудова різних форм відокремлюваних та невідокремлюваних дієслів.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 14 (2 год.)

Тема: Частка. Partikel. Заперечення. Negation. Сполучник. Konjunktion.

План

1. Правила: види часток.
2. Практичні вправи: вживання часток.
3. Правила: типи заперечень.
4. Правила: позиція та види заперечення у реченні.
5. Практичні вправи: вживання різних типів заперечення.

6. Правила: типи сполучників у різних видах речень.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Синтаксис

Практичне заняття № 15 (2 год.)

Тема: Просте речення. Der einfache Satz. Члени речення. Satzglieder. Порядок слів у реченні. Wortfolge im Satz. Порядок слів у реченні. Wortfolge im Satz. Питальне речення. Fragesatz.

План

1. Правила: порядок слів у реченні, порядок розташування головних та другорядних членів речення.
2. Практичні вправи: використання другорядних членів у різних позиціях в реченні.
3. Практичні вправи: використання головних членів у різних позиціях в реченні.
4. Практичні вправи: порядок розташування окремих другорядних членів у реченні.
5. Правила: особливості питального речення.
6. Практичні вправи: побудова питальних речень з питальним словом та без питального слова.
7. Практичні вправи: непрямі питання.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 16 (2 год.)

Тема: Складносурядне речення. Satzreihe. Складносурядне речення зі зворотнім порядком слів. Satzreihe mit indirekter Wortfolge.

План

1. Правила: складносурядне речення, типи сполучників, порядок слів.
2. Практичні вправи: складносурядне речення з прямим порядком слів.

3. Правила: складносурядне речення, типи сполучників, порядок слів.
4. Практичні вправи: складносурядне речення зі зворотнім порядком слів.
5. Практичні вправи: складносурядне речення з подвійними сполучниками.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття №17 (2 год.)

Тема: Складносурядне речення з прямим порядком слів. Satzreihe mit direkter Wortfolge. Складносурядне речення з подвійними сполучниками. Satzreihe mit zweiteiligen Konnektoren.

План

1. Правила: складносурядне речення, типи сполучників, порядок слів.
2. Практичні вправи: складносурядне речення з прямим порядком слів.
3. Правила: складносурядне речення, типи сполучників, порядок слів.
4. Практичні вправи: складносурядне речення з подвійними сполучниками.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 18 (2 год.)

Тема: З'ясувальне речення. Objektsatz. Інфінітивне речення. Infinitivsatz. Відносне речення. Relativsatz. Речення причини. Kausalsatz.

План

1. Правила: з'ясувальне речення, порядок слів.
2. Практичні вправи: побудова з'ясувального речення.
3. Правила: інфінітивне речення з zu.
4. Практичні вправи: місце zu у реченні.
5. Практичні вправи: побудова інфінітивного речення.
6. Практичні вправи: використання інфінітива з zu та без zu.
7. Правила: відносне речення, форми відносного займенника.
8. Практичні вправи: використання відносного займенника у різних формах.
9. Практичні вправи: побудова відносного речення.
10. Правила: речення причини, типи слів зі значенням причини.

11. Практичні вправи: порядок слів у реченні з різними словами на позначення причини.

12. Практичні вправи: побудова речення причини.

Основна література

- 1) Flear, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Flear - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 19 (2 год.)

Тема: Речення часу. Temporalsatz. Речення умови. Bedingungssatz. Речення мети. Finalsatz. Речення наслідку. Konsekutivsatz.

План

1. Правила: речення часу, сполучники часу.
2. Практичні вправи: речення часу у різних часових відрізках.
3. Практичні вправи: речення часу з різними сполучниками.
4. Правила: речення умови.
5. Практичні вправи: побудова речення умови.
6. Практичні вправи: речення зі значенням нереальної умови.
7. Правила: речення мети, засоби на позначення мети.
8. Практичні вправи: побудова речення мети з *um...zu*.
9. Практичні вправи: побудова речення мети з *damit*.
10. Практичні вправи: вживання прийменника зі значенням мети.
11. Правила: речення наслідку.
12. Практичні вправи: побудова речення наслідку.
13. Практичні вправи: вживання прийменника зі значенням наслідку.

Основна література

- 1) Flear, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Flear - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 20 (2 год.)

Тема: Допустове речення. Konzessivsatz. Речення способу дії. Modalsatz. Підрядне речення різних типів. Verschiedene Nebensatztypen.

План

1. Правила: допустове речення, засоби вираження допустовості.

2. Практичні вправи: побудова допустового речення.
3. Практичні вправи: вживання прийменника зі значенням допустовості.
4. Практичні вправи: речення способу дії, засоби вираження способу дії.
5. Практичні вправи: побудова речення способу дії.
6. Практичні вправи: побудова речення способу дії з парним сполучником.
7. Правила: систематизація типів підрядних речень.
8. Правила: систематизація засобів вираження різних значень.
9. Практичні вправи: побудова прикладів вживання деяких типів підрядних речень.
10. Практичні вправи: побудова прикладів вживання деяких засобів вираження значень.
11. Практичні вправи: побудова підрядних речень різних типів.
12. Практичні вправи: використання різних засобів для передачі певного значення.

Основна література

- 1) Fleer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 21 (2 год.)

Тема: Партицип I та II

План

1. Правила: Утворення та вживання Партиципу I в якості дієприслівника та прислівника.
2. Практичні вправи: вживання Партиципу I в якості дієприслівника та прислівника.
3. Правила: Утворення та вживання Партиципу II в якості дієприкметника та прислівника.
4. Практичні вправи: вживання Партиципу II в якості дієприслівника та прислівника.

Основна література

- 1) Fleer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 22 (2 год.)

Тема: Частка. Види та вживання.

План

1. Правила: Вживання Gradpartikeln.

2. Практичні вправи: Вживання Gradpartikeln.
3. Правила: Вживання Modalpsrtikeln.
4. Практичні вправи: Вживання Modalpsrtikeln.
5. Правила: Вживання Fokispartikeln.
6. Практичні вправи: Вживання Fokispartikeln.

Основна література

1. Flear, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Flear - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
2. Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
3. Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 23 (2 год.)

Тема: Частка. Види та вживання.

План

1. Правила: Вживання Gradpartikeln.
2. Практичні вправи: Вживання Gradpartikeln.
3. Правила: Вживання Modalpsrtikeln.
4. Практичні вправи: Вживання Modalpsrtikeln.
5. Правила: Вживання Fokispartikeln.
6. Практичні вправи: Вживання Fokispartikeln.

Основна література

1. Flear, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Flear - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
2. Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
3. Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 24 (2 год.)

Тема: Дієслово. Умовний спосіб першої сфери. Verb. Konjunktiv I.

План

1. Правила: часові форми та функції умовного способу першої сфери.
2. Практичні вправи: допоміжні та модальні дієслова, слабкі та сильні дієслова в умовному способі першої сфери.
3. Практичні вправи: непряма мова.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 25 (2 год.)

Тема: Тема: Дієслово. Умовний спосіб першої сфери. Verb. Konjunktiv I.

План

1. Правила: часові форми та функції умовного способу першої сфери.
2. Практичні вправи: допоміжні та модальні дієслова, слабкі та сильні дієслова в умовному способі першої сфери.
3. Практичні вправи: непряма мова.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 26 (2 год.)

Тема: Тема: Дієслово. Умовний спосіб другої сфери. Konjunktiv II.

План

1. Правила: часові форми та функції умовного способу другої сфери.
2. Практичні вправи: допоміжні та модальні дієслова в умовному способі другої сфери.
3. Практичні вправи: модальні значення умовного способу другої сфери.
4. Практичні вправи: часові форми умовного способу другої сфери.

Основна література

- 1) Fleeer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleeer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Практичне заняття № 27 (2 год.)

Тема: Тема: Дієслово. Умовний спосіб другої сфери. Konjunktiv II.

План

1. Правила: часові форми та функції умовного способу другої сфери.

2. Практичні вправи: допоміжні та модальні дієслова в умовному способі другої сфери.
3. Практичні вправи: модальні значення умовного способу другої сфери.
4. Практичні вправи: часові форми умовного способу другої сфери.

Основна література

- 1) Fleer, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Fleer - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
- 2) Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
- 3) Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	14	14	13	13
Робота на практичному занятті	10	14	140	13	130
Виконання модульної роботи	25	1	25	2	50
Разом	-	-	179	-	193
Максимальна кількість балів за 1 семестр 2 курсу	372				
Усього балів за курс	372+596 (за 2 семестр 1 курсу) = 968				
Розрахунок коефіцієнта	16,13				
Семестровий контроль	іспит (40 балів)				

6.2 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

За планом передбачено виконання 3 модульних контрольних робіт відповідно до тематики змістових модулів:

МК 1. Морфологія - 2 год

МК 2. Синтаксис - 2 год

МК 3. Підсумкова, узагальнююча - 2 год

Модульний контроль здійснюється у формі тесту, який складається з 25 питань. Кожне питання оцінюється у 1 бал. Максимальна кількість балів за виконання модульної контрольної роботи 25.

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль з дисципліни «Практична граматики» здійснюється у формі письмового іспиту, який складається із 40-ка тестових запитань різних типів: на відповідність, множинний вибір, відповіді «так» чи «ні» тощо. Кожна правильна відповідь оцінюється у один бал. Кожне питання оцінюється у 1 бал. Максимальна кількість балів за іспит - 40.

Підсумковий бал є сумою поточного балу (max 60) та екзаменаційного балу (max 40).

6.4. Орієнтовний перелік тем для семестрового контролю:

1. Formen, Funktionen und Gebrauch des Artikels im Deutschen.
2. Substantivgebrauch im Deutschen.
3. Geschlechtsbezeichnung der deutschen Substantive.
4. Pluralbildung der Substantive im Deutschen.
5. Deklinationsprinzipien der Adjektive im Deutschen.
6. Besonderheiten der Komparationsstufenbildung in der deutschen Sprache.
7. Arten und Deklinationssystem der Pronomen mit Beispielsätzen.
8. Typen der Präpositionen.
9. Klassifikation und Gebrauch der deutschen Zahlwörter.
10. Besonderheiten der Gebrauch von Adverbien der deutschen Sprache.
11. Zeitsystem der Verben.
12. Formen und Gebrauch der Passivkonstruktionen im Deutschen.
13. Infinitivkonstruktionen im Deutschen.
14. Partizipien I und II.
15. Bildung und Gebrauch des Konjunktivs.
16. Imperativ.
17. Partikel.
18. Negation.
19. Konjunktion.
20. Typen der einfachen Sätze.
21. Satzglieder.
22. Wortfolge im Satz.
23. Spezifik der unbestimmt-persönlichen und unpersönlichen Sätze im Deutschen.
24. Satzreihe und ihr Gebrauch im Deutschen.
25. Satzreihe mit direkter Wortfolge.
26. Satzreihe mit indirekter Wortfolge.
27. Satzreihe mit zweiteiligen Konnektoren.
28. Satzgefüge und sein Gebrauch im Deutschen.
29. Objektsatz.
30. Infinitivsatz.
31. Relativsatz.

- 32. Kausalsatz.
- 33. Temporalsatz.
- 34. Bedingungsatz.
- 35. Finalsatz.
- 36. Konsekutivsatz.
- 37. Konzessivsatz.
- 38. Modalsatz.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінка
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання.
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

**7. Навчально-методична карта дисципліни
«Практична грамати́ка (німецька мова)»
III семестр**

Разом - 90 год., практичні - 54 год, модульний контроль - 6 год,
семестровий контроль – 30 год.

Модулі	Модуль 1	Модуль 2	
Назви модулів	Морфологія	Синтаксис	
Заняття	Практичні заняття № 1-14	Практичні заняття № 15-27	
Кількість балів за модуль	179 балів	193 балів	
Кількість балів за відвідування занять	1x14=14 балів	1x13=13 балів	
Кількість балів за роботу на практичних	10x14=140 балів	10x13=130 балів	
Кількість балів за модульний контроль	МКР №1 25 балів	МКР №2 25 балів	МКР №3 25 балів
Усього балів за 1 семестр 2 курсу	372		
Усього балів за курс	372+596 (за 2 семестр 1 курсу) = 968		
Коефіцієнт	16,13		
Підсумковий контроль	іспит 40 балів		

8. Рекомендована література

Базова

1. Flear, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : für den schnellen Überblick / von Sarah Flear - Berlin : Langenscheidt, 2008. – 112 S.
2. Hering, Axel. Übungsgrammatik für die Mittelstufe / Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2011. – 240 S.
3. Susanne Geiger. Dr. Sabine Dinsel. Großes Übungsbuch Grammatik. Hueber Verlag, 2013. – 296 S.

Додаткова література

1. Billina, Anneli. Fit in Grammatik B1 / Anneli Billina - 1. Aufl. - Ismaning : Hueber, 2010. - 92 S.
2. Flear, Sarah. Langenscheidt Kurzgrammatik Deutsch : [jetzt mit Schnell-Lern-Methode; für A1-B2] / von Sarah Flear - Berlin, München, Wien, Zürich, London, Madrid, New York, Warschau : Langenscheidt, 2011 - 144 S. : graph. Darst. - Langenscheidt Kurzgrammatik
3. Grammatik Intensivtrainer, B1 - München : Langenscheidt, 2010. - 103 S.
4. Hering, Axel. Em Übungsgrammatik : Deutsch als Fremdsprache; [Wiederholung der Grundstufe, Mittelstufe] / em-Übungsgrammatik Axel Hering; Magdalena Matussek; Michaela Perlmann-Balme - 1. Aufl., [Nachdr.] - Ismaning : Hueber, 2013. - 248 S.
5. Hilke Dreyer, Richard Schmitt. Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik. Munchen.: Max Hueber Verlag, 2006. - 359 S.
6. Jin, Friederike. Grammatik aktiv : üben, hören, sprechen / Deutsch als Fremdsprache - Grammatik aktiv von Friederike Jin, Ute Voß - 1. Auflage, 4. Druck - Berlin : Cornelsen, 2015. - 256 Seiten + 1 CD – Illustrationen
7. Luscher, Renate. Übungsgrammatik für Anfänger (DaF) Deutsch als Fremdsprache : - Hueber, 2011. - 322 S.
8. Werner, Grażyna. Langenscheidts Grammatiktraining Deutsch : [mehr als 150 Übungen für perfektes Deutsch] / Langenscheidt Langenscheidt-Grammatiktraining von Grażyna Werner - [Nachdr.] - Berlin ; München ; Wien ; Zürich [u.a.] : Langenscheidt, 2006 - 127 S.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.goethe.de/ins/ca/Ip/prj/grh/jug/ueb/deindex.htm>
2. <http://www.mein-deutschbuch.de/lernen.php7mcnu>
3. <http://schubert-verlag.de/aufgaben/index.htm>
4. <http://www.interdeutsch.de/studien/studien1.htm>
5. <http://www.interdeutsch.de/studien/studien2.htm>
6. <http://www.deutsch-uni.com.ru/gram/grammatik.php>
7. <http://www.canoo.net/services/OnlineGrammar/Wort/Ueberblick/index.html?lang=de>
8. <http://www.canoo.net/services/OnlineGrammar/Satz/Ueberblick/index.html?MenuId=Sentence00>
9. <http://www.udoklinger.de/Deutsch/Grammatik/inhalt.htm>
10. <http://online-lernen.levrai.de/index.htm>
11. <http://www.deutschfoerdern.de/kategorie/%C3%BCbungen-und-tests-f%C3%BCr-deutsch-als-muttersprache-oder-fremdsprache/grammatik>
12. <http://deutsch.lingolia.com/de/grammatik>
13. <http://www.goethe.de/ins/ca/Ip/prj/grh/jug/ueb/deindex.htm>
14. <http://www.mein-deutschbuch.de/lernen.php7mcnu>